

Благун Н. М.,

*докторка педагогічних наук, професорка, професорка кафедри педагогіки
початкової освіти Прикарпатського національного університету*

імені Василя Стефаника,

Угорчак Х.,

здобувачка вищої освіти освітнього ступеня «Магістр»

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

СПОСОБИ ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ДО ПОЗАКЛАСНОГО ЧИТАННЯ

В сучасному світі, де надзвичайно швидко розвиваються технології, останніми днями все частіше можна почути про те, що книга, як джерело інформації, втратила свою актуальність. Справді, достатньо всього лише увійти у мережу Інтернет і ввести пошуковий запит, щоб дізнатися все можливе про обраний предмет чи тему.

Очевидно, що пошук інформації в Інтернеті є набагато швидшим і простішим, ніж читання підручників, збірок, оскільки вони змушують читача аналізувати текст і самостійно проводити пошукову роботу. Читання паперових книг, перш за все, формує освіченого читача, а сам процес читання є одним із важливих засобів формування особистості, як майбутнього творця культури [1].

Представники Міжнародного валютного фонду дійшли висновку, що піднесення економіки країни починається тоді, коли грамотність населення перевищує 40% [1]. Тож, розвиток любові нового покоління до читання є надзвичайно важливим не лише для культурної та освітньої сфери нашої держави, але й економічної.

Читання – це активна діяльність, творче відображення книги у свідомості читача [1]. Читач у процесі читання весь час активно творить: сприймає і генерує нові ідеї, утворює в своїй уяві можливі варіанти продовження подій,

візуалізує образи героїв, подій, тощо. За допомогою книги і фантазії дитина створює уявний світ у своїй голові. Чим більше розвинена уява – тим цікавіше школяру читати.

Виховання компетентного читача є провідною педагогічною метою національних програм підтримки і розвитку читання багатьох країн світу (США, Англія, Швеція, Японія та ін.) [1]. Постійно зростає кількість держав, де читання розглядається як базове вміння життєдіяльності людини [1]. Школи повинні зосередитися на тому, щоб навчати учнів ефективному читанню - тобто, не переведенню буквенного коду у звуковий, а максимальному вилученню інформації з тексту за певний проміжок часу [2].

Одним з найбільш доступних для шкіл способів залучення молодших школярів до позакласного читання є проведення нетрадиційних уроків:

- бібліотечні уроки, віршовані уроки;
- уроки-дискусії;
- уроки-звіти;
- уроки-дослідження;
- уроки-змагання;
- уроки-мандрівки;
- уроки-сюжетні замальовки;
- інтегровані уроки [3].

Також, учні часто проявляють бажання читати книги у вільний час. Це особливо яскраво можна спостерігати у першокласників, коли вони закінчили вивчати алфавіт і вже вміють читати по складах. Для того, щоб підтримувати це бажання, потрібно створити у класі міні-бібліотеку. Книги мають бути сучасними і відповідати віковим характеристикам юних читачів. Таким чином школярі навіть під час перерви зможуть приділяти час для роботи з книгою.

Для розвитку творчості слід поєднувати використання художніх творів, віршів і розглядання репродукцій картин, що схожі за своєю тематикою.

Картина не є предметною наочністю, її цінність насамперед в естетичному сприйманні художником дійсності, відображенні її через художні образи. [4]

Театралізація – теж чудовий спосіб заохотити дітей до читання. У молодшому шкільному віці дітям дуже подобається вживатися в образи різноманітних літературних героїв [4]. Вчитель може не просто запропонувати зіграти роль літературного героя, а й розвинути креативність учнів. Наприклад, запитати, що зробив би їхній персонаж, якби потрапив у нестандартну для нього ситуацію чи опинився б у іншій казці, тощо.

Вчителям слід активно використовувати будь-яку можливість для роботи учнів з книгою. Група продовженого дня – це саме той час, який можна використати з даною метою. Учні вже не на уроках, відпочили, розслабилися, а отже, читання будуть сприймати не як вправу, а як спосіб цікаво провести час. Старші школярі можуть приносити власні книги і читати самостійно. Молодші - люблять слухати, як читає вчитель. Можна, також, запропонувати дітям принести свою книгу. Тоді, вчитель буде мати змогу ще й познайомитися з читацькими вподобаннями свого класу і почути короткі відгуки про прочитані школярами твори.

Надзвичайно важливу роль у залученні школярів до активного позакласного читання відіграє бібліотека. Вчителям потрібно розповідати дітям про бібліотеку, знайомити школярів з правилами поведінки в ній, навчати, як знайти необхідну книгу, тощо. Крім того, чудово розпалюють вогонь читацької цікавості різноманітні заходи, які проводяться в бібліотеці. Наприклад, можна влаштувати квест, чи виступ на тему: “Моя улюблена книга в шкільній бібліотеці” чи майстер-клас про те, як повернути книгам нове життя, тощо.

Отже, існує надзвичайно багато способів залучення школярів до читання. Вчителю потрібно тільки обрати один із них і ввести у щоденне життя свого класу. Всі вони демонструють учням, що читання – це захоплюючий і ні з чим незрівнянний процес. Потрібно, однак, пам’ятати, що для учнів початкових

класів надзвичайно важливу роль відіграє приклад для наслідування. Вони повинні бачити, що дорослі читають, що їм подобається і що це актуально. І саме вчитель повинен їм показати такий приклад.

Список використаних джерел

1. Безручко О. Діти і читання в новій реальності / О. Безручко // Вісник книжкової палати. 2015. – №8. – С.44-47.
2. Статівка В. І., Статівка А. М. Інноваційні підходи у вихованні любови до читання: досвід роботи медіатеки в CAVALER SUR MER, FRANC [Електронний ресурс]:
http://repository.sspu.sumy.ua/bitstream/123456789/8031/1/Stativka_Stativka_Innova_tsiine.pdf
3. Прилепська Н. В. Нетрадиційні уроки позакласного читання в початковій школі / Н. В. Прилепська, Н. Г. Данильченко // Таврійський вісник освіти. - 2013. – № 2. – С. 229-234.
4. Савченко О. Я. Розвиток творчої діяльності учнів на уроках літературного читання [Електронний ресурс]: <https://core.ac.uk/download/pdf/185262979.pdf>

Бурда А.М.,

*аспірантка кафедри початкової освіти, природничих і математичних
дисциплін та методик їх викладання Полтавського національного
педагогічного університету імені В. Г. Короленка*

Науковий керівник: проф. **Федій О.А.**

ПОДОЛАННЯ БАР'ЄРІВ КОМУНІКАТИВНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ЕСТЕТОТЕРАПІЇ

Спілкування, побудова міжособистісних партнерських взаємодій та загальна інтеграція в соціальне середовище є природною потребою кожної людини. Первинна соціалізація розпочинається ще з дитинства, в сім'ї та